

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تفسیر و اجرای آزمون اندریافت موضوع (TAT)

تفسیر و اجرای آزمون اندریافت

موضوع (TAT)

مولفان:

دکتر مهرانگیز پیوسته گر

پروین رحمتی نژاد

نگین پاست

ویراستار علمی و ادبی:

احمد حیدری عبدی

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۵

سرشناسه	: پیوسته‌گر، مهرانگیز، ۱۳۳۸ - گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	: تفسیر و اجرای آزمون اندریافت موضوع (TAT) / گردآورندگان
مشخصات نشر	: تهران : آوای نور، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۰۱۱-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: آزمون اندریافت موضوع
موضوع	: فراقکتی (روان‌شناسی)
شناسه افزوده	: رحمتی‌نژاد، پروین، ۱۳۶۰ - گردآورنده/ پاست، نگین، ۱۳۶۶ - ، گردآورنده
شناسه افزوده	: حیدری عبدی، احمد، ۱۳۳۷ - ، ویراستار
رده بندی کنگره	: ۲۸۴۴/۱۵۵ / ۱۳۹۲ ۸/۶۹۸BF پ۱۳۶ / رده بندی دیویی: ۲۸۴۴/۱۵۵
۳-۷-۴۱۴۰	۱-۱۰-۱۰۰۰۰۰۰۰۰

تفسیر و اجرای آزمون اندریافت موضوع (TAT)

مولفان: دکتر مهرانگیز پیوسته‌گر، پروین رحمتی‌نژاد و نگین پاست

ویراستار علمی و ادبی: احمد حیدری عبدی

ناشر: انتشارات آوای نور

صفحه‌آرا: منیرالسادات حسینی

چاپ دوم ۱۳۹۵

تیراژ: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۰۱۱-۸

تهران - انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان شهیدوحید نظری - پلاک ۹۹

تلفن: ۶ - ۶۶۹۶۷۳۵۵ / نمایر: ۶۶۴۸۰۸۱۲ / همراه: ۰۹۱۲۲۰۰۴۵۵۷

قیمت ۱۵۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱۳
فصل اول: پیشینه آزمون های فرافکن	۱۷
تاریخچه تکنیک های فرافکن.....	۱۷
ویژگی های آزمون های فرافکن.....	۱۸
کاربرد آزمون های فرافکن.....	۱۹
الف) آزمون های تحلیلی.....	۲۰
ب) آزمون های فرافکن یا ترکیبی.....	۲۱
طبقه بندی آزمون های فرافکن	۲۱
فصل دوم: نحوه اجرای آزمون	۲۹
مواد لازم.....	۲۹
شرایط اجرا.....	۳۰
رابطه مناسب.....	۳۰
نحوه ارائه کارت ها	۳۰
دستورالعمل	۳۳
ثبت پاسخها.....	۳۵
سؤال و واریسی.....	۳۸
اجرای آزمون روی کودکان.....	۴۰
تأثیر نژاد آزمونگر	۴۱
فصل سوم: تفسیر	۴۳
نظام نمره گذاری.....	۴۴
تکنیک های موضوعی.....	۴۶
تفسیر رسمی و شخصی.....	۴۸

۴۹	..... سطوح تفسیر
۵۰	..... الف - محتوای داستان
۵۰	..... قهرمان
۵۳	..... روابط شیء
۵۴	..... تصور از محیط
۵۵	..... سرانجام داستان
۵۶	..... ب- ساختار داستان
۶۰	..... ج- مشاهدات رفتاری
۶۳	..... قوانین و احتیاط های تفاسیر
۶۳	..... احتیاط در تفسیر
۶۳	..... محتاط بودن در تفسیر پاسخ ها بر اساس منابع نامشخص
۶۴	..... جداسازی موارد فرافکن از موارد غیرفراکن
۶۴	..... آگاهی از نقاط کور و فرافکنی خود
۶۵	..... توجه به نشانه های معنایی شخصی
۶۵	..... ترکیب داده ها
۶۶	..... توجه به سابقه و وضعیت زندگی آزمودنی
۶۶	..... نظر خواهی از دیگر متخصصان
۶۷	..... در نظر گرفتن موقعیت و شرایط آزمودنی
۶۷	..... رتبه بندی مقتضی و مناسب داده ها
۶۸	..... دوری از تأثیرات اولیه
۶۸	..... در نظر گرفتن موقعیت رشد آزمودنی هنگام تفسیر داستان ها
۶۹	..... ملاحظات فرهنگی
۶۹	..... روش تفسیر

۲۱..... فصل چهارم: ویژگی های اندریافت موضوع

۷۴	..... کارت ۱
۷۵	..... کارت ۲
۷۵	..... کارت BM ۳
۷۶	..... کارت GF ۴

٧٦	.....	٤	کارت
٧٧	.....	٥	کارت
٧٨	.....	٦	کارت BM
٧٨	.....	٦	کارت GF
٧٩	.....	٧	کارت BM
٨٠	.....	٧	کارت GF
٨٠	.....	٨	کارت BM
٨١	.....	٨	کارت GF
٨١	.....	٩	کارت BM
٨٢	.....	٩	کارت GF
٨٢	.....	١٠	کارت
٨٣	.....	١١	کارت
٨٣	.....	١٢	کارت M
٨٤	.....	١٢	کارت F
٨٤	.....	١٢	کارت BG
٨٥	.....	١٣	کارت MF
٨٥	.....	١٣	کارت B
٨٦	.....	١٣	کارت G
٨٦	.....	١٤	کارت
٨٦	.....	١٥	کارت
٨٧	.....	١٦	کارت
٨٧	.....	١٧	کارت BM
٨٨	.....	١٧	کارت GF
٨٩	.....	١٨	کارت BM
٨٩	.....	١٨	کارت GF
٨٩	.....	١٩	کارت
٩٠	.....	٢٠	کارت

۹۱..... فصل پنجم: یافته های پژوهشی

- نیاز به پیشرفت..... ۹۱
- انگیزه پیشرفت ۹۲
۱. تأثیرات اجتماعی..... ۹۲
۲. تأثیرات شناختی ۹۳
۳. تأثیرات رشدی ۹۳
- نظریه مک لند ۹۴
- خصوصیت و پرخاشگری..... ۱۰۰
- تمایلات پرخاشگری..... ۱۰۲
- ابراز پرخاشگری در تمایلات..... ۱۰۳
- کیفیت تمایلات پرخاشگری..... ۱۰۶
- ارتباط بین مقیاس پرخاشگری رورشاخ و آزمون اندریافت موضوع..... ۱۰۷
- نظام نمره گذاری پرخاشگری..... ۱۰۷
- مقایسه پرخاشگری در آزمون TAT و رفتار واقعی پرخاشگری..... ۱۰۹
- کنترل های مربوط به آزمون TAT..... ۱۱۲
- تفاوت های جنسیتی..... ۱۱۲
- طول داستان..... ۱۱۳
- مقیاس های MMPI-۲..... ۱۱۳
- رابطه بین تمایلات پرخاشگری نمره گذاری شده و رفتار پرخاشگری..... ۱۱۴
- نمره گذاری مکانیسم های دفاعی..... ۱۱۸
- روابط موضوعی بین فردی..... ۱۲۰

۱۲۳..... برای گروه های مختلف فرهنگی و جانشین های آن ها TAT فصل ششم: استفاده از

۱. کد ۰۸: تفاوت های فردی..... ۱۲۴
۲. کد C۰۴: ارزیابی جمعیت های خاص..... ۱۲۴
- جایگزین های TAT..... ۱۲۵
- تفاوت سنی..... ۱۲۵
- تکنیک اندریافت کودکان (CAT و CAT-H)..... ۱۲۵
- RATC..... ۱۲۶

۱۲۷	تکنیک اندریافت سالمندان (SAT و GAT).....
۱۲۷	تفاوت فرهنگی.....
۱۳۰	TAT اصلاح شده در هند.....
۱۳۱	TEMAS.....
۱۳۴	آزمون اندریافت شخصیتی (APT).....
۱۳۵	کشیدن یک شخص به عنوان محرک.....
۱۳۶	پیشرفت محرک های جایگزین.....
۱۴۱	توجه به تفاوت های فردی آزمودنی هاهنگام ارزیابی.....

۱۴۵ ..... در روان درمانی TAT فصل هفتم: آزمون

۱۵۰	پروتکل #۱ (ارزیابی پیشرفت روان درمانی).....
۱۵۱	آزمون اول (قبل از روان درمانی).....
۱۵۱	کارت ۳ BM.....
۱۵۱	کارت ۸ BM.....
۱۵۲	کارت ۹ BM.....
۱۵۲	کارت ۱۳ MF.....
۱۵۳	آزمون دوم (بعد از درمان).....
۱۵۳	کارت ۳ BM.....
۱۵۳	کارت ۸ BM.....
۱۵۴	کارت ۹ BM.....
۱۵۴	کارت ۱۳ MF.....
۱۵۶	پروتکل #۲ توقف همانند سازی.....
۱۵۷	کارت ۱.....
۱۵۷	کارت ۳ BM.....
۱۵۷	کارت ۴.....
۱۵۸	کارت ۶ BM.....
۱۵۸	کارت ۷ BM.....
۱۵۸	تفسیر.....

۱۶۱..... در قالب یک گزارش TAT فصل هشتم: یکپارچه سازی تفسیر آزمون

۱۶۲.....	طرح کلی یک گزارش روان شناختی.....
۱۶۳.....	تفسیر نتایج آزمون.....
۱۶۴.....	۱. هوش.....
۱۶۶.....	۲. عاطفه.....
۱۶۶.....	۳. اعتماد به نفس.....
۱۶۷.....	۴. روابط موضوعی.....
۱۶۸.....	۵. جنبه های تشخیصی.....
۱۷۰.....	۶. نقاط قوت.....
۱۷۰.....	جمع بندی.....
۱۷۱.....	پیشنهادها.....
۱۷۱.....	۱. سازماندهی.....
۱۷۲.....	۲. اعتبار.....
۱۷۳.....	۳. ارتباط رضایت بخش.....
۱۷۴.....	۴. سایر موارد.....
۱۷۵.....	گزارش های رایانه ای.....

۱۷۹..... فصل نهم: پروتکل ها

۱۷۹.....	پروتکل #۱.....
۱۷۹.....	کارت ۱.....
۱۸۰.....	کارت ۲.....
۱۸۰.....	کارت ۳BM.....
۱۸۱.....	کارت ۶BM.....
۱۸۱.....	کارت ۷BM.....
۱۸۱.....	کارت B ۱۳.....
۱۸۲.....	کارت MF ۱۳.....
۱۸۲.....	کارت ۱۶.....
۱۸۲.....	تفسیر.....
۱۸۳.....	پروتکل #۲.....

۱۸۴.....	کارت ۱.....
۱۸۴.....	کارت ۲.....
۱۸۴.....	کارت BM ۳.....
۱۸۵.....	کارت GF ۳.....
۱۸۵.....	کارت ۴.....
۱۸۶.....	کارت BM ۶.....
۱۸۶.....	کارت BM ۷.....
۱۸۶.....	کارت BM ۸.....
۱۸۷.....	کارت MF ۱۳.....
۱۸۸.....	پروتکل # ۳.....
۱۸۹.....	کارت B ۱۰.....
۱۸۹.....	کارت ۱۱.....
۱۸۹.....	کارت B ۱۷.....
۱۹۰.....	کارت B ۱۹.....
۱۹۰.....	کارت ۲۰.....
۱۹۰.....	کارت ۲۱.....
۱۹۱.....	تفسیر.....
۱۹۱.....	پروتکل # ۴.....
۱۹۲.....	کارت ۱۴.....
۱۹۲.....	تفاوت‌های رشدی نوجوانان.....
۱۹۶.....	پاسخ‌های بیماران مبتلا به اختلالات تجزیه ای.....
۱۹۷.....	اجرای گروهی، فردی و تفاوت‌های جنسی در نتایج آزمون.....

مقدمه

آزمون TAT شیوه‌ای مؤثر برای آگاهی دانشجویان روان‌شناسی است. با اجرا و تفسیر این آزمون می‌توان دریافت که آزمودنی چگونه خودش و جهان را به صورت منحصر به فرد می‌بیند. این آزمون یک ابزار روان‌سنجی محسوب نمی‌شود، به همین علت وقتی که متخصصان با چنین آزمون‌هایی سرو کار دارند، به جای واژه تست، واژه تکنیک را به کار می‌برند. واژه تست برای ابزارهایی به کار برده می‌شود، که پاسخ‌های آزمودنی نمره‌گذاری می‌شوند (مانند پرسشنامه شخصیتی نوجوانان، میلون و MMPI-۲).

با وجود طرفداری و اشتیاق بسیاری از محققان برای کاربرد آزمون اندریافت موضوع، بحث‌های زیادی درباره اعتبار، روایی و فقدان یک نظام نمره‌گذاری همگانی برای این آزمون اندریافت موضوع صورت گرفته و باعث شده که آزمون یاد شده به وسیله برخی از درمانگران از امور بالینی کنار گذاشته شود.

ادبیات و تحقیقات پیشین درباره اعتبار و پایایی این آزمون طیف گسترده‌ای از تغییر پذیری و پراکندگی را نشان می‌دهد. لذا، کارون^۱ (۱۹۸۲) این ادعاها را رد نموده و اظهار داشته همان‌گونه که به راحتی می‌توان تحقیقی را یافت که اعتبار آزمون را تأیید می‌کند، به همان اندازه می‌توان تحقیقی را یافت که اعتبار آزمون را رد می‌کند. وی دلیل این اختلاف نظرو تفاوت‌ها را ناشی از تجربه آزمونگر در اجرای تست ذکر نموده است.

به عقیده کارون (۱۹۸۲) آن دسته از پژوهش‌هایی که افراد آموزش دیده و با تجربه انجام داده‌اند، این آزمون را دارای اعتبار می‌دانند و آن دسته پژوهش‌هایی که به وسیله افراد بی‌تجربه و آموزش ندیده، انجام شده، آزمون بی‌اعتبار برشمرده شده است.

---

^۱ - Karon, B. P.

روزینی و مورتی^۲ (۱۹۹۷) نیز در باره کاربرد تکنیک TAT در موارد بالینی اظهار نظر کرده و از کاربرد روان سنجی و هرگونه نظام‌های ارزیابی در تفسیر آن دوری نموده‌اند. هدف از انتشار این کتاب تهیه راهنمایی جامع و منطقی برای دانشجویان جهت آشنائی باتکنیک‌های اندریافت موضوع و خصوصا باآزمون اندریافت موضوع^۳ (TAT) است. به‌طور کلی مطالب این کتاب شامل آزمون‌های اندریافت بزرگسالان و کودکان است. همچنین کتاب حاضر به معرفی تکنیک‌هایی می‌پردازد که کمتر شناخته شده و در سالهای اخیر بیشتر مورد توجه قرار گرفته‌اند. نمونه‌های مورد بررسی محققان شامل کودکان، نوجوانان و بزرگسالان هستند. به‌علاوه در کتاب حاضر برخی از نظام‌هایی که اقدام به نمره‌گذاری این آزمون نموده‌اند، مورد بحث قرار خواهند گرفت. در کتاب حاضر برای تفسیر آزمون اندریافت موضوع تنها یک شیوه ارزیابی معرفی نشده، بلکه شیوه‌های متعددی که نشأت گرفته از پژوهش‌های محققان مختلف است، پیشنهاد شده است. همچنین کتاب توجه خاصی به مسائل میان فرهنگی و به کارگیری اندریافت موضوع در مورد جمعیت‌های متفاوت دارد.

مطالب این کتاب در ۹ فصل و به شرح زیر ارائه شده‌اند: در فصل اول تاریخچه آزمون‌های فرافکن، موارد استفاده این آزمون‌ها، ویژگیها و طبقه‌بندی آنها مورد بحث قرار گرفته است. فصل دوم به شیوه اجرای آزمون اندریافت موضوع اختصاص یافته است. در فصل سوم تفسیر ارائه تست از جمله شیوه خلاصه نویسی تک جمله‌ای و نظام‌های ارزیابی به‌طور خلاصه مطرح شده‌اند. در فصل چهارم کتاب اطلاعاتی در مورد ارزش تحریکی کارت‌های TAT ارائه شده است.

یافته‌های تحقیقات مربوط به آزمون اندریافت موضوع در فصل پنجم به صورت خلاصه ذکر شده‌اند. در فصل ششم مطالبی راجع به شیوه‌های جایگزین اندریافت موضوع ارائه شده است. در فصل هفتم نقش آزمون TAT در روان‌درمانی و در فصل هشتم چگونگی تدوین و تلفیق یافته‌های حاصل از اجرای آزمون اندریافت موضوع در یک گزارش روان‌شناسی مطرح شده است.

---

^۲ - Rossini, E. D. & Moretti, R. J.

^۳ - The thematic Apperception Test

در فصل پایانی پروتکل‌های نمونه آزمون اندریافت موضوع، تفاوت‌های رشدی افراد در پاسخ‌گویی به آزمون و پاسخ‌های بیماران مبتلا به اختلالات تجزیه ای به آزمون ارائه شده است.

